

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 120 Lei
Pe jumătate 60 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: ALEXANDRU ȚUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Vin copiii dela școală.

Părinții au datoria să le cumpănescă sporul și să-i îndrume spre cea mai bună cărări ale vieții.

În acestea zile se isprăvește munca unui an de școală în toată țara. Se închid cărțile și se pun la hodină tăblițele de scris. Copilașii îmbracă haine de sărbătoare și pleacă la școală cu brațele încărcate de flori. Apoi se așază cumiști în bănci, așteptând să-și dea seamă de sporul făcut. Dascălii și părinții îi ascultă cu bucurie, veseli peste măsură de înaintarea micilor odrasle. Examenele sunt un praznic fermecător al cărții și al învățării.

Nimic nu e mai înălțător par'că pe lumea asta, plină de atâtea năcazuri și greutăți, decât să vezi pe micii logofeți ai slovelor, cum se înalță cu fețele îmbujorate dintre mesele de școală și te poartă cu dânșii prin împărăția gândului și a înțelepciunii omenești. Simți cum le tremură sufletele de plăcere când spun povestea lui Decebal-Crai, sau istoria lui Mihai Viteazul. Ori când îți adună pe degete toți numerii dintr'o carte. Sau când îi auzi cu câtă înduioșare îți vorbesc de suferințele Mântuitorului Isus Hristos, răstignit pe Muntele Căpățânilor, între tâlhari, pentru păcatele lumii...

Ș'apoi ce plăcere să-i vezi după trecerea examenului, cum sburdă ca niște mielușei și iau în primire livezile satelor și gărilele cu apă bună de scaldat, ca să se răsbune pe celea 10 luni de prinsoare cât au ascultat cumiști de poruncile școlii și ale învățătorului. E lumea lor acum. Au toate drepturile să se răsfete și să a-lerge la voie, că munca și-au împlinit-o și școala i-a deslegat de regulamente, uneori destul de apăsătoare.

Cam deodată cu examenele copilașilor din școala primară, se întorc de pe la orașe, din școalele mai înalte, și băiețandrii de prin licee, ori de prin școalele medii, a căror muncă a fost mai grea și mai plină de frământări. Ei se întorc cu cărți mai multe, dar și mai storși și mai oboșiți. Cumiștirea lor e prinsă în cifre cu note zecimale, încât îți trebuie să fi contabil de bancă ori finanț, ca să le mai ști ceti sporiul din atâtea numere cu puncte și cu frânturi câte au prin certificate...

Ori cum ar fi însă certificatele aduse, ei și-au făcut datoria după puterile și după priceperea lor. Urmează acum să-și știe face și părinții datoria lor. Că nu-i destul să pornești la școală un copilaș, nu-i destul să-l înțolești în haine domnești, să-i

dai o gazdă la oraș și un vray de cărți la subsuoară; datoria părintelui este mai ales vara, după examene, când certificatele cu note zecimale pot arăta o cărare, o hotărre de luat, ca băetanul să nu se zolească înzadar într'o școală, care nu-i va putea da o bucată de pâine la premea sa. Vara e timpul când părinții trebuie să-și știe îndruma odraslele pe drumurile cari duc la fericire. Și cine nu se silește ș'o faoă, nu este binevoitorul, ci dușmanul copilului său.

De-o pildă: nu-i bine să mai râvnim astăzi numai la domni cu nume răsunătoare, însă cu umiliri multe și cu venituri puține. În zilele noastre, o singură domnie adevărată este: cea a banului atot puternic! Iar banul nu este în buzunarul surtucarului de prin cântălării, nici în a cărturarilor dobă de carte, ci este în mâna negustorilor și a industriașilor, în mâna măestrilor isteți, cari bat cu ciocanul și cade banul, iar surtucarul întinde din grumazi și trăiește din mila ministerelor și a oamenilor politici.

Prin urmare, să nu ne împingem copiii prea mult spre școlile înalte, mai ales dacă ei n'au puteri destule pentru trudnica înțelepciune a cărților celor mari. Între cărturari se fericesc numai mințile celea mai ascuțite și mai scăpărătoare. Ș'apoi, decât coada între învățați, mai bine fruntea între meseriași, cari au bani și au rosturi mai ușoare de-a se ferici. Avem ș'aici în orașul nostru negustori și meseriași cu averi de sute de mii, de milioane chiar, pe când profesorii și fețe bisericesti cu slujbe mari și grele, o duc abia de pe-o zi pe alta, cu plăți necăjite și nelindestulătoare.

Deci: dacă copiii noștri n'au certificate cu cifra peste 8 și peste 9, să nu-i mai trudim să urce pe scările liceului de sus, spre-o carieră nesigură și depărtată, ci să-i luăm frumușel de mână și să-i ducem la școli de meserii, ori la atâtea alte școli cari dau o pită cu nume mai puțin strigător, însă mai apropiată și mai sigură! Să nu ne ferim copiii nici de ucenicie pe la măestri buni și de omenie, că mai curând se fericesc 10 ucenici de măestrie, decât 10 bacalaureați fără mijloace de-a răsbate unde li-e gândul! Până te alegi un inginer, ori un avocat, astăzi trebuie să cheltuiești averi.

Ș'apoi mai avem azi și o datorie către neamul nostru. Țara noastră se chiamă că este România mare, dar cele mai multe orașe nu sunt ale noastre, ci ale Ungurilor, ale Sașilor, ale Ovreilor și ale altor neamuri străine. Iar până când nu vor fi ale noastre orașele țării, până atunci bogățiile României mari vor fi ale celor cari poartă negoațele, învârt mașinile prin fabrici și zăcăresc pe bancnotele peștițe de prin bănci.

Și e păcat de această țara binecuvântată de Dumnezeu să-i culeagă tot străinii dulceața și averea!

Cum stă lumea și țara.

Fruntașii opoziției naționale la M. S. Regele.

Săptămâna trecută M. S. Regele a primit în audiență pe frunțașii opoziției naționale. Înainte de a pleca în străinătate M. S. Regele a vrut să cunoască părerea frunțașilor opoziției asupra situației politice, ca să vadă ce gândesc și cum vad ei lucrurile după cărmuirea de aproape patru ani a guvernului liberal. Cel dintâi a fost în audiență (ascultat) *generalul Averescu*. Apoi a fost primit dl *Nicolae Iorga*, care a stat de vorbă cu M. S. Regele vreme de două ceasuri și a fost oprit la masă la M. S. Regele. După aceea a venit la rând dl *Iuliu Maniu*, dl *Ion Mihalache* și *Constantin Argetoianu* toți frunțași ai opoziției naționale cari au fost primiți cu multă dragoste. M. S. Regele a stat de vorbă cu frunțașii opoziției vreme de mai multe ceasuri.

Se spune, că frunțașii opoziției s'au întors foarte împăcați dela M. S. Regele.

În 25 Iunie c. Măiestățile Lor Regele și Regina au plecat în străinătate pe timp de 6 săptămâni. În vremea asta luptele politice dintre partide nu vor mai fi așa de intențite, ci fiecare dintre partide se pregătește pentru apriga luptă dela toamnă, când se va redeschide parlamentul.

S'a închis Parlamentul.

În ziua de 15 Iunie primul ministru, dl *Ionel Brătianu* a cetit mesajul de închidere al Corpurilor legiuitoare. Parlamentul a luat vacanță.

Multele legi cari s'au depus, ca să fie votate, au pus în mișcare întreg parlamentul, pe guvernamentali ca și pe opoziție deopotrivă. Însemnătatea covârșitoare cari o au aceste legi pentru țara întreagă, și mai ales graba cu cari liberalii au vrut

să-și treacă prin Parlament aceste legi a stărnit cea mai aprigă luptă parlamentară, cum nu s'a mai pomenit încă în parlamentele României mari. Opoziția și-a dat mâna. A pornit lupta cea mai inversunată în în parlament împotriva guvernului, iar la București și Craiova și în alte orașe mari în adunări impunătoare și-a spus cuvântul de osândă asupra guvernării liberale în fața zecilor de mii de cetățeni.

Lupta între guvern și opoziția unită a fost atât de dâră și neimpăcată, încât guvernul a venit cu legea cea nouă a regulamentului, căci altcum nu mai putea ține piept atacurilor îndreptate de frunții opoziției unite.

Mai mult ca oricând s'au măcinat preste puteri deputații și senatorii, căci mai neimpăcată ca oricând a fost lupta între guvernamentali și opoziție. Dărilor de seamă ale debaterilor parlamentare stau vie mărturie pentru oricine, câtă muncă și trudă și oboseală s'a cheltuit în în lunga sesiune a parlamentului care s'a închis acum.

Până la toamnă deputații și senatorii au luat vacanță. Taberele dușmane nu mai stau în luptă încordată și fățișă în parlament. Dar lupta se va continua în țară, prin orașe și prin sate.

De prin alte țări.

În Franța continuă neliniștea pentru luptele din Maroc. Insuș prim-ministrul Painlevé a trebuit să plece cu aeroplanul la trupele franceze și spaniole, cari luptă împreună împotriva Marocanilor răsvrâțiți! Sunt nădejdi, că în scurtă vreme va fi liniște și în Maroc.

În Turcia s'a descoperit un plan ascuns de-al credincioșilor fostului sultan. Ei aveau de gând să pornească revoluția împotriva cărmuirii de azi. Toate planurile erau conduse de fostul sultan. El trimitea porunci credincioșilor săi și aștepta numai ceasul potrivit când să se poată rentoarce, să se pună în fruntea răsculaților.

În Grecia au izbucnit iar neînțelegeri mari între ministrii republicani și între capii armatei. Se spune, că armata ar vrea să vadă din nou în fruntea grecilor pe regele George, și d'aci năcazul și neînțelegerile întră greci. Unele ziare scriu că guvernul ar avea de gând să cheme în țară pe Venizelos și să-l roage să primească conducerea statului. Așa cred că vor putea surma neînțelegerile dintre civili și militari. Se va vedea!

Grăunțe sufletești.

Unde-i pocăința adevărată?

Mai dăunăzi îmi povestea un preot, că niște femei l-au oprit în drum și l-au întrebat: Oare să ne pocăim și noi părinte? Da, le-a răspuns preotul, trebuie să ne pocăim în fiecare seară de păcatele ce le-am făcut peste zi. Dar nu așa părinte, urmează ele, noi vorbim de pocăinți cari nu umblă la biserica noastră. Atunci nu, răspunde preotul, nu mergeți cu ei, pentru că aceia nu sunt pocăinți, așa cum înțelege Scriptura pocăința, ci sunt niște rătăciți.

Ce fel de oameni sunt dar pocăinții noștri?

Unii zic că s'oameni sfinți. Nu injură, nu fură, nu fac păcate grele ca mulți dintre creștini. Mai anii trecuți spunea un general, că are vre-o patru ordonante, dintre cari unul e pocăit: »Toți ceilalți mă fură zice el, singur pocăitul e băiat cinstit«. Așa vorbesc unii despre ei. Alții zic iară, că s'oameni primejdioși și trebuie scoși afară din sat cu bătaia. S'au și aflat în unele sate câțiva voinici, cari le-au tras o păruială strașnică. A zis tot satul și oamenii ziceau: »acuma ne-am scăpat de ei«. Dar de unde. Le-a mers vestea și povestea peste șapte hotare, că au suferit pentru credința lor, întocmai ca și creștinii cei dintâi. Cu bătaia le-ai pus cununi de

mucenici pe cap, și se fălesc la toată lumea cu ea.

Așa dar ce să zicem despre pocăinți? Pocăinții români sunt creștini buni, dornici de o viață evlavioasă, dornici de fapte bune. Scârbiți de păcatele lor și de pildele rele câte au văzut, s'au aruncat în brațele unor oameni streini de neamul nostru, cari umblă să ne învrăjbească și în credință. Pe creștinii aceștia buni trebuie să-i deșteptăm și să-i luminăm, spunându-le că și în biserica noastră pot face fapte bune cât de multe, nu e nevoie să-și lase legea și să se rupă de trupul lui Hristos, de biserica cea adevărată, care mărturisește tocmai aceeaș credință ca și biserica dela începutul veacurilor creștine. Iar cu predicatorii streini de neamul nostru, cari vreau să ne ieie crucea și icoanele sfinte din casă și să ne strice și legea și neamul, să nu stăm de vorbă. Credința, nu e bine să o pui la ispite, căci ușor te poți îndoi, ușor poți cădea și te faci necredincios. Sfântul Apostol Pavel scrie lui Tit, care era episcop în Creta, așadar om învățat într'ale Scripturii; să se ferească de omul eretic, adică de acela care nu primește întreaga credință a bisericii (Tit 3, 10). Cu atât mai mult trebuie să se ferească de cei rătăciți omul fără pregătire într'ale Scripturii. În Scriptură sunt unele, precum scrie sf. Apostol Petru, cu anevoc a se înțelege, pe cari cei neînvațați și nestatornici le sulesc, ca și pe celelalte scripturi, spre pierderea sa. (II. Petr. 3, 16).

Chiar și pe vremea sfinților Apostoli erau predicatori rătăciți, cari fără de a primi vre-un drept de a predica dela Apostoli, suceau scripturile, ca și cei din zilele noastre, spre perderea lor și a celor ce cred într'ansii. De aceștia trebuie să ne ferim și dacă avem ceva îndoială să întrebăm pe aceia, cari sunt puși de marea bisericii și au dreptul moștenit dela Apostoli de a propovădui cuvântul lui Dumnezeu și de a tâlcui scripturile.

Dr. I. Florian.

Foia „UNIRII POPORULUI“

Insemnări din Italia.

De A. Melin.

II

Pe pământul Italiei. — Ce ascunde peștera dela Postumia. — Priveliștea mării la Triest. — Castelul Miramar. — La Piave — Sosire în Venezia.

În cea dintâi stație de tren a Italiei găsim rânduială minunată și curățenie. Italienii sunt vioi și prietinoși. Se uită cu drag la treicolorul nostru și ne zic „Fratelli Romeni“.

Șeful de gară dela Postumia se învoiește bucuros să nu ne schimbe vagoanele, ce n'au făcut Sârbii cei uricioși dela Velika Kikinda și dela Subotitza! Răsufliăm ușurați și ne simțim ca acasă. Coborim cu drag din tren și ne plimbăm fericiți printre carabinierii și „ferovierii“ vorbăreți. E o țară deschisă Italia asta, se vede numai decât că e nație latină într'ansa...

Mare păcat că n'avem vreme să cercetăm vestita peșteră dela Adelsberg, care-i abia la zece minute depărtare de gară. Dar ca s'o putem vedea ne-ar trebui cel puțin două ceasuri întregi. Eu am văzut-o în 1914 și am rămas cutremurat adânc de frumusețea ei...! În lumină galbuie de lămpi electrice se desfășoară largi goluri subpământene sprijinite pe stâlpi de piatră văroasă, durați de picurii de apă în mii

și zeci de mii de ani... Sunt stalactiți și stalagmiți cu forme bizare, unii groși ca copacii, alții subțire și sulegeți, sute și sute, ca luminile de ceară într'o mănăstire uriașă. Acești stâlpi făcuți de mâna meșteră a firii, iau, ici colo, forme de om și de cruce, umplând golurile răsunătoare cu stafii incremenite; tăcuta peșteră pare uneori cetatea moartă din poveștile poporului nostru, care așteaptă pe Fătfrumos s'o învie... Într'un loc, pe-o colină, stalactiții iau formele crucilor de pe Golgota și la poale alt șir de stalactiți, ca un întreg popor în genunchi, privind izbăvirea lumii prin suferințele omului Dumnezeu! Intreagă această icoană să ne-o închipuim în lumina însângerată a torței pe care o duce înainte conducătorul...

Peștera este așa de mare, încât s'a făcut printr'ansa o mică linie de tren; are acolo în adâncuri și oficiu de poștă, unde poți să-ți ștampilezi cărți postale. Ba are și o sală de petreceri, în care locuitorii din Adelsberg în veri năbușitoare aranjază baluri strălucite și dănuiesc cu veselie în răcoarea dulce. Peștera o cercetează învățați din toate părțile lumii. Chiar și capete încoronate se coboară până la dansa, ca Franz Iosef pe când trăia, care a lăsat să i-se ridice aici ș'o piatră de pomenire. Ea stă tristă și uitată pe-un colț de stâncă, deasupra râului care-și duce cu îndărătnicie apele bogate, pe sub clocotitoare bolți, pline de taine și de întunec.

La alt pelerinaj să nu se scape ocazia de-a

o vedea cu orice jertfe. E una din minunile lumii! Pelerinii noștri de data asta s'au mângâiat numai cu cărțile postale ilustrate, cum-părate din gara Postumia, de unde pleacă celea dintâi răvașe fericite spre țară...

Drumul mai departe, printre aceiași munți stâncoși ca și pe la Lubliana, însă mai săraci și mai pustii, duce într'un ropot. Trenurile italiene sunt părjol de iuși; vagoanele se leagănă ca bătute de vânt. Însă nouă nu ne mai pasă de nimic; am dori să putem sbura ca gândul, căci știm că spre seară, la Triest, o să dăm ochii cu marea... Și câți dintre noi n'au văzut ceeace se numește mare!

Ce mai îmbulzeală la ferești, când păcele nelămurite se arătau spre miazăzi, printre perdele de brazi și de fagi!

— Marea, marea, iată marea! — strigă unii.

— Aș, ce mare, nu-i marea! — răspund alții. Nu vedeți că-i numai o negură lănoasă peste văi... Marea-i altfel!

Mai răzbatem încă multe tunele și trecem văi prăpăstioase cu ape limpezi ca lacrima, numărăm rari sate cu așezări de piatră, și marea, înșelătoarea mare, tot nu vrea să se arate! Facem și prinsori, că după dealul de colo vine marea...

— Ce să vină, fârtate, glumește un preot bătrân, că doar marea nu vine, marea stă pe loc, acolo unde-i!

Înghițim gluma și nu ne desfacem odată cu capu' dela geamuri.

Cunoștințe folositoare.

Un mare dușman al pomilor: Cotarul.

De pe ce-l putem cunoaște. — Cum ne putem feri de el. —

Cu cât dușmanul e mai mic, cu cât felii lui de a trăi e mai ascuns și cu cât culoarea lui e mai potrivită locului unde trăiește (adeacă e ca scoarta pomului, ca ramurile, ca frunzele și a. m. d.), cu atât e mai greu să ne apărăm contra lui. — Intre acești dușmani se numără *cotarii sau pagii*, cari sunt vrăjmașii cei mai mari ai pomilor, dar mai cu seamă ai prunilor.

Cotarii sunt tot un fel de omizi, dar ei se deosebesc mult de omizile propriu zise prin următoarele: la cotari bărbătușul e fluture, femeiușca e mai mult gândac; nu își depun ouăle ca omida pe frunze sau pe trunchiul pomilor, ci pe crengile subțiri lângă muguri sau chiar în mugur; nu își depun ouăle vara prin Iunie ori Iulie, ci toamna târziu prin Octombrie—Decembrie; omida nimicește întâi frunza, cotarul strică mugurul, floarea și chiar poamele legate, rătăzându-le cozile, și numai dacă sunt în număr mare, nimicesc și frunzele.

Sunt două felii de cotari: cotarul fluturelui mare de iarnă (*Hibernia defoliaria*) și a fluturelui mic de iarnă (*Cheimatobia brumata*).

Toamna târziu, când întreagă natura e amorțită, când toate vietățile s'au retras în culcușul de iarnă — și ni-se pare că nu mai e nici o viață în natură — ne vom mira totuși, când, cercetând pometurile noastre, vom vedea — seara — sburând un fluture de culoare galbenie, cu pete cafenii. Acesta e fluturele mare de iarnă. Se ivește în Octombrie și Noembrie. Femeiușca e mai mult gândac, nu are decât un început de aripi, cu cari nu poate sbura, în schimb însă are picioarele tari și sprintene, cu ajutorul cărora se urcă cu ușurință pe trunchiurile pomilor, de aici pe crengile mai subțiri, unde lângă fiecare mugur depune câte un ou de culoare cafenie. — Din acestea ouă primăvara, când creapă mugurul, ies cotarii, imediat se vâra în muguri și dacă îi isprăvesc se

mută la alții. — Când sunt mulți, dacă isprăvesc verdeța unui pom — se coboară pe pământ cu ajutorul unui fir de mătasă — se urcă în alt pom, făcând aceeaș pagubă.

Când cotarii sunt deplin desvoldați, se coboară în pământ unde se împăpușază și aici stau până în toamna următoare, când roiesc, urmând felii de viață descris.

Tot aceeaș pagubă o face și cotarul fluturelui mic de iarnă, deosebindu-se de cel dintâi, că roiește mai târziu, prin Noembrie și chiar până la sfârșitul lui Decembrie.

Când cotarii sunt mulți, fac pagube neînchipuite, lăsând pomii ca arși de foc, și cari — dacă mai urmează și o iarnă neprielnică — se pot usca cu totul. De aceea oamenii au încercat în diferite felii să se apere contra lor. Dintre acestea mai potrivite s'au dovedit următoarele: 1. Știind, că femeiușca nu poate sbura, pentru a o împiedeca să se urce pe pomi, la fiecare se pune câte un brâu cu păcură sau cu altă materie ceroasă; 2. După ce cotarii se coboară în pământ ca să se împăpușeze — se sapă pământul în jurul pomilor (cât cuprinde coroana), prin ce partea cea mai mare a păpușilor e nimicită; 3. Prin ocrotirea paserilor cântătoare, cari ne sunt cei mai buni prietini și ajutători în stăpîrea acestor insecte vătămătoare.

Petelca.

Preot Ioan Carnațiu.

O făgăduință împlinită.

Domnul deputat I. Lapedatu făcând excursie prin cheile Bicazului, a fost la biserica gr-cat. din Bicaz și văzându-ne biserica în starea slabă rămasă din războiu, la stăruința Domniei-Sale, Ministerul Cultelor și Artelor ne-a acordat un ajutor pentru biserică de Lei 10,000.

Mulți cercetează Bicazul și multe ni-s'au făgăduit, însă promisiune împlinită, până acum n'am avut, decât dela d. deputat I. Lapedatu.

Și pe această cale venim a-i aduce celea mai sincere mulțumiri, rugând pe Dumnezeu ca să-l țină întru mulți ani și să dea Dumnezeu mulți oameni cu inimă în țară, cari să stăruie pentru ajutorarea așezămintelor bisericesti.

Bicaz la 2 Iunie 1925.

Curatorul bisericesc.

Știrile Săptămânii.

Indemnați pe vecini și cunoscuți, să aboneze și dănații „Unirea Poporului”, foaie veche și cinstită, care scrie pe înțelesul poporului.

In ziua de Sânziene, Miercuri 25 Iunie s'a făcut incheierea anului școlar la institutele de învățământ din Blaj, la Academia teologică, Școala normală și Liceul de fete. Liceul de băieți a încheiat cu două zile mai târziu, Vineri în 26 Iunie. În Blaj au mai rămas numai tinerii cari se supun la Bacalaureat. Comisia acestui mare examen și-a început lucrările Joi, 25 Iunie. Președintele ei este d. prof. universitar Călugăreanu dela Cluj.

Preasfințitul dela Lugoj în vizitație canonică. Preasfinția Sa Dr. Alexandru Nicolescu episcopul Lugojului a vizitat în săptămâna trecută parohiile din Protopopiatul Orăștiei, predicând în toate satele și întărind pe credincioși cu binecuvântările și cu povețele sale de blând Păstor al Domnului. La Orăștie i-s'a făcut Sămbătă în 20 Iunie o foarte frumoasă primire.

Uciși de trăznet. În comuna Ciorăști din apropiere de Râmnicul Sărat, femeia Gheorghina Oitean a fost lovită de trăznet și ucisă pe când se afla în casă. În altă comună, Amara, patru săteni erau pe câmp și se adăpostiseră de furtună sub niște căruțe. Trăznetul a ucis pe doi, iar pe ceilalți i-a rănit greu. E bine să știe originea, că trăznetul bate mai ales unde sunt arbori și vite, precum și'n casele unde este foc. E foarte primejdios prin urmare, a te scuti de ploaie vara pe sub copaci sau în casele unde arde focul.

Tren răsturnat de furtună. S'a întâmplat în America, aproape de orașul Hachestown în statul Newyerysy. Un vânt cumplit a răsturnat un tren de persoane care mergea spre New York. Din 185 de persoane câte se găseau în vagoane, 38 au murit zdrobiți îngrozitor, iar 80 au fost greu răniți. E știut că prin America vânturile sunt uneori așa de turbate, încât au dărâmat și orașe întregi.

Dar în celea din urmă s'a dat și ea bătăuță și s'a arătat fără veste... S'a arătat întreagă, măreață, nesfârșită și s'gduitor de frumoasă!

La dreapta, cât bate ochiul, o întindere lucie, de oglindă verzuie, care, foarte departe, în zări încefuite, se îmbină cu bolta cerului și sticlește de-ți ia vederea! Soarele o cerne cu pulbere de argint și-i dă străluciri, nebănuite de cei ce vin, ca noi, dintre munți și câmpii. Spre maluri, pe la picioare de stânci, apa mării e întunecată și greoaie ca o topitură de oțel. În larguri însă, o încrețesc vânturi ușoare și-i dau tivturi de lumini și de raze aurii, preschimbandu-o într'o pânză fermecată de mătasă, pe sub care par'că aleargă nesfârșit popor de gănganii mărunte...

O, e neînchipuit de frumoasă marea, în deosebi de pe stâncile înalte dela Triest!

Aproape de maluri și mai departe, în luciul, plutesc bărci de pescari cu pânzele întinse. E așa de larg câmpul de ape pe cari se mișcă, încât nici nu se mișcă, ci par frunze de argint, duse de vânt din copacii de pe țârm și lipite de oglinda mării... Undeva, în zare, o dără de fum pătează văzduhul. Un punct negru se ivește, stăruie și crește, se apropie tot mai mult. E un vapor uriaș cu trei coșuri groase, care sosește de undeva din fundul lumii, din America poate. În curând îi ies înainte bărci repezi cu motor și rarul oaspe e dus cu alai în port.

Aproape uităm că noi suntem încă în tren, care coboară în fugă nebună spre gara din Triest. Trenul e par'că ființă cu simțire, nu se mai desparte nici o clipă de mare și ne poartă tot pe lângă dânsa, o jumătate de ceas aproape. Vedem pe stânci înverzite de muschiu și de valuri vestitul *Castel Miramar*, unde au trăit zile dalbe, în soare și'n aer dulce, prinți din familia împărătească a Habsburgilor. Turnurile lui grele par pustii acum și prin grădinile de palmieri și de chiparoși flueră vântul părăsirii. Nu se mai zăresc pe cărări tănuite, printre copaci, domnițe bălaie, ca odată; nu se văd soldași pe la porți, cari să păzească o viață de visări și de petreceri princiare. Miramar, față de ce-a fost odată, e azi un mormânt, o criptă cu bolți tânguitoare. În zile limpezi îl mângâie soarele și-i îndulcește tristeța, făcându-l să uite timpuri de mărire călătorite pentru totdeauna...

Vedem în sfârșit și *Triestul* întreg, oraș mare, zidit pe brațe de munte lângă Marea Adriatică. E ca o potcoavă uriașă, pe care o spală într'una valurile mării. Palatele și casele îi cresc spre dealuri, par'că s'ar întrece cari de cari să vadă mai bine oglinda fermecată a Adriaticei. Are un port foarte mare și fabrici numeroase. Pe vremuri era poarta cea mai însemnată a Austro-Ungariei spre largul lumii; mii de vapoare sosiau și plecau din Triest, când lega o mare împărăție cu oceanele. Azi când lega o mare împărăție cu oceanele. Azi Triestul e al Italiei și Italia are atâtea porturi

și mai mari și mai cercetate. Deci el samănă acum mai mult c'o mică stație de tren într'un colț depărtat de țară. Italienii sunt însă oameni isteți și întreprinzători, și vor știi să țină viu un oraș c'un trecut așa de însemnat și de măreț.

Trenul se oprește în gară și ne aducem aminte că undeva pe-aici, pe-aproape de Triest și pe sub Monte-Maggiore, trebuie să mai trăiască, acei reslățiți fii ai neamului nostru, cari în cărți se chiamă *Istro-Români* și sunt azi pe cale să-și uite că străbunii lor au trăit la un loc cu străbunii noștri și au răsărit din aceeaș tulpină. Puțini Istro-Români vor mai fi azi cari să-și cunoască graiul și să se roage lui Dumnezeu în limba strămoșească... I-a măcinat soarta și i-a amestecat cu Croații. Chiar dacă am putea să-i cercetăm și să le grăim, ne-ar privi ca pe nește străini. Cine știe dacă ar mai cunoaște vre-un sunet, vre-o vorbă din limba noastră daco-română, soră de sânge cu a lor...!

Însă noi stăm puțin în Triest; trenul își ia o altă locomotivă și în acelaș sbor furtunos ne poartă acum peste câmpii întinse, printre livezi întregi cu vițe de vie, viță mare și rămurită pe copaci, prin locuri de crâncene lupte din marele război trecut. Pe colinele din spre miază-noapte vedem și urmele luptelor, tranșee răsucite și adânci, cari se astupă acum pe încetul, ca rânile vechi pe-un trup de ostaș viteaz. Trece și peste râul *Piave* pe care-l cunosc așa de bine flăcăii noștri, cei ce-au stat sub comanda Austriacului. E râu pașnic

Regele Italie își mai mărită o fată. Princesa Mafalda s'a logodit de curând cu Principele Filip Carol de Hessa, nepot al fostului împărat german Wilhelm. Mireasa e de 23 de ani, iar mirele de 29.

Amundsen s'a reințors. Curajosul norvegian care plecase mai dăunăzi cu două mașini de sburat spre Polul nordic (osia de miazănoapte a pământului) și i-se pierduse urma, a telegrafiat în zilele trecute că e sănătos și că se întoarce cu bine din primejdioasa cale pe care a făcut-o. Gândul lui Amundsen era să răsbată peste câmpiile de gheață veșnică dela miazănoapte și să atingă punctul cel mai înalt al Pământului, necunoscut până azi. Având luptă mare cu vânturile și cu gheturile, ținta n'a putut-o atinge, fiind silit să se oprească la 250 kilometri de dânsa. El spunea că n'a văzut decât munți de gheață cari plutesc peste o mare adâncă de 3750 de metri. În sborul său s'a ridicat uneori și la înălțimea de 3100 de picioare. Coborându-se cu mașinile pe-un ochiu de mare, ce era deschis, mașinile au fost cuprinse de gheață și ne mai putându-le desface dintre sloi, Amundsen și însoțitorii săi au trebuit să facă drumul îndărăt, spre lume, pe jos, lungime de 1000 kilometri. Acest drum a ținut 4 săptămâni. Va să zică, Amundsen s'a întors cu bine, dar Polul nordic a rămas încă tot învăluit în taină și n'întuzeresc!

Boala apei. Un fecior al țaranului Iosif Ilieș din comuna Tulgheș, județul Ciuc, s'a îmbolnăvit de curând de o boală ne mai văzută. Are dureri de cap îngrozitoare, nu-și poate mișca picioarele și cere într'una apă de beut. Într'o singură zi și o noapte a beut astfel 36 litri de apă, adică pe fiecare ceas câte un litru și jumătate. De mâncat nu poate suferi nimic. Nici de dormit nu doarme. Doctorii nu știu ce să-i facă.

Întâlnire de foști școlari ai Blajului. Absolvenții liceului din Blaj, promoția anului 1910, sunt rugați să-și trimită cât mai îngrabă adresele lor Direcțiunii numitului liceu, pentru a li-se da informațiuni asupra întâlnirii colegiale ce urmează să aibă loc în cursul acestui an. — Valeriu Crișan preot, Mărgineni, jud. Făgăraș.

Câte nu mai fac hoții. Pe o doamnă bogată care sosise în zilele trecute la București, a întâmpinat-o în gară un domn foarte bine îmbrăcat și a început s'o îmbrățișeze, zicându-i: Scumpa mea nepoată, bine că te văd sănătoasă...! Doamna s'a desfăcut însă curând din brațele străinului și i-a spus: Eu nu te cunosc și nu sunt nepoata dumitale. Vai, iartă stimată doamnă, e o greșală la mijloc. Samenii așa de mult cu o nepoată a mea Maria, pe care o aștept demult cu dor...! Doamna n'avea ce să facă, a iertat și a dat să plece în treaba ei. Însă curând a băgat de seamă, că minciunosul unchiu, îi șterpelișe străicuța cu banii. Iar „unchiul" intrase în pământ...

acum: își poartă domol apele albe și a învăluit cu verdeață bogată malurile-i sămănate cu sute și mii de morminte. Amintirea crâncenului război care s'a dat aici, e îngropată. Mâna omului șterge pe încetul toate urmele. Grâne verzi acopăr locurile frământate cu sânge. Abia ici colo, mănunchiuri roșii de mac stăruie pe răzoare, ca dâre de flăcări pe câmpiile răscolite de ghiulele și de coasa morții...

Apune soarele peste munți foarte îndepărtați, la dreapta. Râul Piave rămâne în urmă cu apele înroșite... În curând bălaurul de foc ne poartă pe alte meleaguri. Se întunecă. Înainte, în pânza nopții, mii și mii de stele lucesc undeva jos, pe șes. Însă nu sunt stele, căci cu cât ne apropiem cresc, se îmbină cu luciri de ape și tremură pe unde negre... Ne chiamă parcă!

Suntem iarăș lângă mare. Și uite, colo, un foc jucăuș pe valuri. S'a luminat și văzduhul în petece largi... Nu-i foc. E Venezia, orașul răsărit din mare, unde sosim acuș cu suflețele copleșite de frumseță negrăită!

Ciumă în Turcia. În Constantinopol și'n alte câteva părți ale Turciei au început să moară oamenii de ciumă. Călătorii cari vin din Turcia la noi, sunt supuși la aspre cercetări de către doctori.

Une duce nebunia bolșevică. În Petrograd un rus tehnic și-a dus copila în cimitirul orașului, la mormântul unui mare bolșevic și i-a tăiat gâtul, omorându-o. Întrebat că de ce-a făcut această grozăvie, el a răspuns: A trebuit s'o ucid fiindcă n'o puteam desbăra de biserică! Iar legea comunistă oprește asemenea năravuri. Când am încuiat-o în casă, să nu mai poată merge la biserică, ea se ruga la o iconiță ce avea ascunsă sub perină... Și n'am mai putut-o suferi!

Petrecoere de vară aranjază azi, Duminică în 28 Iunie, *Tinerii meseriași și comercianți români din Blaj*, în „Grădina Poporală" din Veza. Inceputul la ora 4 după masă. Prețul de intrare 20 lei de persoană. Venitul va fi al Societății meseriașilor. În caz că plouă azi, petrecoerea se va ținea mâine.

Banda lui Mantu. Mantu a fost un mare hoțoman, care înainte cu vre-o doi ani băgase în groază un întreg colț de țară prin Caraș-Severin. Jefuia și ucidea ca'n vremile de demult. Însă într'o zi a fost împușcat de-un țaran căruia îi stricase casa. Acum vin vești de pe la Caransebeș, că fărtații Mantului s'au înhăitat de capul lor și s'au apucat să continue isprăvile căpitanului mort. Doi mai cu osebite își fac de cap. S'au cuibărit prin păduri și ies la drumu' mare, jefuind și stălcind în bătai pe călători. Așa a pățit de curând săteanul Ilie Buda din Caransebeș. Hoțomanii i au ieșit în cale, unu' îmbrăcat în haine de călugăr și celalalt în uniformă de jandarm. Jandarmii cei adevărați îi caută ca pe ac.

Pește pe uscat... Peste comuna Lupșa din Munții Apuseni s'a deslănțuit de curând o furtună cu rupere de nori. În urma ploii celei mari Arieșul s'a umflat așa de tare încât, încă în decursul furtunii, a dat peste maluri, revărsându-se. Dar fiindcă apele nu veneau de către izvorul râului, Arieșul curând s'a retras iarăș în albia sa. În locurile revărsate au rămas însă o mulțime de pești cari de cari mai mari și mai frumoși. Oamenii au putut să-i prindă ușor cu mâna și să se bucure de vânat fără osteneală și fără unelte de pescuit.

Lucru de mână femeiesc

și desemnul la Liceul român de fete din Blaj.

La Școala de fete din Blaj s'a putut vedea, acum, la încheierea anului de învățătură, o foarte frumoasă *expoziție* de lucru de mână femeiesc și de desemne. Fetele încă învață în ziua de astăzi multă carte, însă parcă tot mai frumos e să le vezi sporul și dibăcia în ale acului meșteșuguri. Elevele Liceului de fete din Blaj fac treabă bună și la carte, dar n'au părăsit nici bunul obicei din bătrâni de-a fi stăpâne desăvârșite pe mânuțele lor și pe firul de arnici sau de mătasă. Să vedeți ce lucruri minunate au știut ele să coase într'un an de școală! E plină o sală întreagă cu lucrurile lor. Cămăși, fețe de mese, perinițe, ștergare, hăinițe și alte lucruri, cari de cari mai măiestrit lucrate, îți fură ochii de frumoase ce sunt. Maria Labo din cl. VI are o măsurită minunată, Victoria Grama cl. VI iarăș o măsurită cu 12 șervete pentru ceai, Eleonora Florea cl. III, periniță-goblen, Flavia Domșa cl. VII periniță, Georgina Faina cl. V, periniță, Ica Novac cl. V o periniță japoneză, Antoniu Eleonora VI o cămașă națională, Lucia Băgăian cl. V un fugător pe masă și tabletă, Onesi Hortenzia, cămașă; ca să pomenim abia câteva din sutele de lucruri cari de cari mai splendide! Dșoara Maria Dan, profesoara de lucru de mână poate fi mândră și fericită de această expoziție.

Tot atât de frumoase sunt și desemnele. Barna Eugenia cl. VIII are un cap de studiu în creion, Flavia Domșa cl. VII „Flori" în culori

de apă, Aurelia Domșa cl. V tot flori, Grama Alexandrina cl. IV motive românești, Năstăscu Ghelner cl. IV motive de covor; s'apoi felul de fel de desemne după natură. Păcat că d. prof. Brinzeu părăsește școala căci îl chiamă școala la altă apostolie; munca sa la acest liceu va fi pomenită totdeauna cu multă plăcere. Acolo pe Câmpie, unde merge, credem că tot nu-și va părăsi arta, ci va prinde priveliști dela școala îl regretă!

Poșta gazetei.

Mai multora. Nu putem publica vești, corespondențe, plânsori trimise fără iscălitură. Cel puțin redactorii gazetei, trebuie să cunoaștem numele celor cari ne cer găzduirea. Ca să se știe!

Ioan Griga-Vilu, Ragla. Am primit Lei 120.
Stupariu Ioan, Satu-Mare. Am primit 127 Lei.
Achtat pe 1924.

Vasile Gorea, Râciul de O. Am primit 120 Lei.
Sunteți achitat până la 31 Dec. 925.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

LICITAȚIE.

Subsemnatul îmi vând casele prin licitație din mână liberă, în ziua de 29 Iunie 1925, Lunea după masă la orele, 2.

Casele se află sub Nr. 16 în centrul satului Mihalt; sunt odăi, pivniță, grajd, șură și grădină.

Loc potrivit pentru prăvălie sau restaurant.

POTOPEA PAMFIL

(54) 1-1

Cine dorește marfă bună, să ceteze cu încredere depozitul de piele a lui IOAN BLAGI din Blaj, unde se află tot felul de talpă de piele pentru încălțăminte și opinci, marfă digenă și străină, accesorii pentru pantofari. Prețuri scăzute! — Marfă bună!

(13) 10

Pânzeturi pentru costume naționale, sârmă, arniciuri și lână, mare asortiment la magazinul

Ștefan Nyerges, Blaj

Tot aici se află în depozit stoffe de lână pentru uniforme la fete și băieți, pecum și pentru alte haine.

Delenuiri, crepoane, eporgiuri, zefiruri și altele.

Articole cosmetice, apă de Colonia, săpunuri fine de față, parfumuri și altele.

La secția cu coloniale:

Bomboane, ciocolată, cadouri de sărbători!

Fructe sudice.

PREȚURI CONVENABILE, SERVICIU PROMPT.

(3) 40 52